

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Реферат

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування і управління бізнесом».

на тему: «Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку вина в Україні»

Виконавець:

студент ЦЗФН

Валяхіна А. О. _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Клевцевич Н. А. _____

ОДЕСА
2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Історія виноробства України сягає корінням в історію. Дана галузь почала свій розвиток з часів перших грецьких поселень на території країни. Традиційним для України завжди було споживання вина, але у порівнянні з країнами Західної Європи саме культура споживання вина в Україні є недостатньо розвинутою. На збільшення обсягів виробництва та споживання вина в Україні впливає скорочення сировинної бази, високі енергетичні витрати, від яких залежить кінцева вартість продукту, стрімке зростання мінімальних роздрібних цін, конкуренція з боку імпортних напоїв. Виноробна галузь України впродовж кількох десятиліть оцінюється економістами як перспективна і відзначається значним потенціалом розвитку. Зважаючи на тенденції активного розвитку світового ринку виноробної продукції, зростання споживання вина і посилення конкуренції з боку винних країн, питання конкурентоспроможності та можливостей процвітання даної галузі в Україні заслуговують на особливу увагу. Ринок вина в Україні є ринком, який динамічно розвивається, оскільки, з одного боку, передові компанії витісняють менш потужних гравців, а з іншого – постійно з'являються нові гравці, які створюють конкурентне середовище. Загострення економічної ситуації у країні, зокрема у виноробній галузі, сприяло необхідності дослідження стану та динаміки розвитку ринку вина в Україні, а саме аналізу обсягів виробництва продукції, її реалізації на території України та виявлення смаків і вподобань споживачів. У зв'язку з цим виникає необхідність докладно вивчити стан зазначеного ринку та здійснити прогнозування кон'юнктури ринку вина України.

Мета роботи полягає в дослідженні сучасних тенденцій розвитку ринку вина, визначенні чинників, які формують кон'юнктуру ринку вина в Україні та впливають на прогноз розвитку даного ринку з урахуванням перспектив посилення позицій українських товаровиробників на міжнародному ринку.

Завдання дослідження:

- розкрити економічну сутність поняття кон'юнктури та узагальнити основні етапи її вивчення;
- визначити послідовність аналізу кон'юнктури ринку;
- виявити і проаналізувати основні підходи до прогнозування кон'юнктури ринку;
- визначити основних суб'єктів ринку вина України;
- оцінити поточний стан внутрішнього ринку вина, розробити його кон'юнктурний прогноз на найближчу перспективу;
- визначити основні проблеми та тенденції ринку вина України;
- скласти прогноз розвитку ситуації на ринку вина, з урахуванням ситуації в країні;
- виявити фактори та можливості укріплення позицій України на міжнародному ринку.

Об'єктом дослідження є ринок вина України, його стан та перспективи

розвитку.

Предметом дослідження є теоритичні методологічні аспекти діяльності та прогнозування кон'юктури ринку.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися різні методи. Методи теоретичного узагальнення і порівняння (аналіз і синтез, індукція і дедукція) – для дослідження теоретичних та організаційних аспектів проблеми. Методи збирання, зведення та групування, узагальнення та економіко-статистичні методи – для вивчення та відображення тенденцій на ринку. Застосувалися комп'ютерні програми для обробки й аналізу інформації.

Інформаційною базою дослідження слугували наукові публікації та монографічні видання вчених, нормативні та законодавчі акти України, матеріали наукових досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, дані звітності офіційних статистичних збірників.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (59 найменувань) та -х додатків. Загальний обсяг роботи становить сторінок. Основний зміст викладено на сторінках. Робота містить 9 таблиць, 16 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано статтю у науковому віснику студентських робіт ФЕУП на тему: «Аналіз методичних принципів і підходів до прогнозування кон'юктури ринку».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ» розглянуто сутність поняття та особливості дослідження кон'юктури ринку, послідовність дослідження кон'юктури та основні її показники та особливості кон'юктурних досліджень товарних ринків.

У другому розділі «АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ВИНА В УКРАЇНІ» проаналізовано основні суб'єкти ринку вина України, проведено оцінку поточного стану внутрішнього ринку вина та перспективи посилення позицій України на світовому ринку вина.

У третьому розділі «ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКОВОЇ КОН'ЮНКТУРИ ВИНА УКРАЇНИ» запропоновано виявлення основних проблем та тенденцій ринку вина в Україні та прогноз кон'юктури ринку вина в Україні.

ВИСНОВКИ

1. Вивчення кон'юктури ринку являє собою одне з найбільш актуальних та дієвих завдань як на макрорівні, так і на мікрорівні. Конкретні умови відтворення товарів, послуг, робочої сили становлять поняття ринкової кон'юктури. Фактори кон'юктури визначають рух цін, цінних паперів, розмірів виробництва, зайнятості. Вона здійснюється у співвідношеннях між наявними на ринку матеріальними цінностями та послугами й потребою у них.

Кон'юнктура визначаються станом усіх елементів ринку: попит, пропозиція, ринкові ціни. Тут враховується період часу, під час якого зберігається стійкий стан попиту та пропозиції.

2. Вивчення кон'юнктури здійснюють за допомогою комплексу економічних показників, які дозволяють, по-перше, дати кількісну характеристику тим якісним змінам, що відбуваються в процесі відтворення й характеризують сформовану ситуацію на ринку, по-друге, визначити значимість, напрямки й тенденції розвитку кон'юнктури, тобто скласти прогноз.

3. Основним завданням вивчення кон'юнктури ринку є визначення характеру й ступеня збалансованості, насамперед, співвідношення між попитом та пропозицією. Сутність дії ринкового механізму проявляється у намаганнях попиту й пропозиції зрівноважитись. Цей процес відбувається під постійним впливом великої кількості суперечливих чинників, що зумовлює наявність постійних коливань та відхилень від основної тенденції ринку.

4. Дослідження кон'юнктури товарного ринку є важливим етапом в ухваленні управлінських рішень, оскільки результати таких досліджень дають змогу знизити ризики під час проектування управлінських рішень (вихід на нові ринки, пошук нових можливостей, диверсифікація бізнесу тощо).

5. Товарна ринкова кон'юнктура визначає комерційну цінність та конкурентоспроможність товарів, можливість і економічну доцільність купівлі-продажу, вибір потенційних і фактичних країн-експортерів (імпортерів) та фірме контрагентів, пошук сприятливого моменту виходу на ринок, форми і методи цього виходу.

6. На українському ринку присутні близько 40 виноробних підприємств, основні потужності яких знаходяться на півдні країни. Конкуренція досить напружена, тому що вітчизняним виробникам весь час доводиться боротися з імпортними представниками. Авторське виробництво вина невеликими партіями у власних дворах відрізняється тим, що виробляють його професіонали. Українські авторські винороби неодноразово займали почесні місця на різних престижних світових конкурсах. На Україні достатня кількість ентузіастів-професіоналів, винограду і технічної бази.

7. Виноградно-виноробна галузь в Україні завжди відігравала провідну роль в агропромисловому комплексі і впливала на рівень соціально-економічного розвитку регіонів. За кліматичних умов виноградники в Україні зосереджені в основному в Одеській, Миколаївській, Херсонській, Закарпатській областях.

8. Негативні тенденції у виноградарстві та виноробстві свідчать про відсутність науково обґрунтованої стратегії розвитку ринку винопродукції в нашій державі на основі дослідження споживчого попиту і пропозиції, тенденцій щодо їх зміни для прогнозування розвитку галузі. Все це робить актуальним розроблення ефективної економічної політики в галузі виробництва й обігу продукції, забезпечення соціально-економічної ефективності механізмів державного регулювання.

9. Незважаючи на потенціал українських виробників, на ринку як і раніше зберігає стійкі позиції продукція імпортованих торгових марок. Велику роль у формуванні попиту зіграла доступність імпортованого вина. Після скасування ввізних мит в 2011 році пропозицію імпортованих вин розширилося і наблизилося до ціни вітчизняної продукції.

10. У географічній структурі експорту переважають поставки в Російську Федерацію. В даному напрямку відправляється близько 48% вітчизняної продукції. Найбільшим імпортером вина в Україну другий рік поспіль залишається Італія. Поставки з цієї країни досягли \$ 30,66 млн. Грузинських вин було завезено на \$ 16,84 млн. Франція замикає трійку найбільших імпортерів вина в Україну. Звідти нам поставили \$ 13,73 млн. Це більш ніж на 58% від загального імпорту 2017 року.

11. Існує безліч суб'єктивних і об'єктивних причин існування проблем українського ринку вина. Першою з них є зношеність вітчизняних виноградників. Окрім цього на обсяги виробництва в значній мірі впливає технологія виробництва.

12. Найбільш значною проблемою діяльності виноробних підприємств є використання застарілого обладнання та технології виробництва. Також значний вплив на зменшення обсягів виноробства України та окремих її регіонів має значна нестача інвестиційних ресурсів.

13. Застосування принципу балансу змінних дозволило вибрати найкращий варіант поєднання форм трендів при комплексному прогнозуванні взаємопов'язаних показників: виробництва, споживання та імпорто-експортного сальдо (парабола другого та третього ступеню). Запропонований підхід дає можливість максимально використовувати наявну емпіричну інформацію та отримувати найбільш точні й об'єктивно обґрунтовані оцінки майбутніх значень рівнів досліджуваних економічних показників при наявності навіть коротких рядів динаміки.

14. Прогнозні значення змінних балансу «Виробництво», «Споживання» та «Експортно-імпортерне сальдо» отримані за допомогою поліміальних та лінійних трендів. Прогнозування показників за принципу балансу змінних показує, що виробництво вина в Україні в 2018 році складе 15 416,36 тис. дал., споживання буде на рівні 12 784,8 тис. дал., а експортно-імпортерне сальдо буде 2 731,5 тис. дал.

АНОТАЦІЯ

Валяхіна А.О, «Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку вина в Україні», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля і біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка, планування і управління бізнесом»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є ринок вина України, його стан та перспективи розвитку.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти економічної сутності поняття кон'юнктури та узагальнення основних етапів її вивчення, визначення послідовності аналізу кон'юнктури ринку та виявлення і проаналіз основних підходів щодо прогнозування кон'юнктури ринку.

Проаналізовано економічну сутність поняття кон'юнктури та узагальнення основних етапів її вивчення, визначено послідовність аналізу кон'юнктури ринку та виявлено і проаналізувано основні підходи до прогнозування кон'юнктури ринку.

Запропоновано прогноз розвитку даного ринку з урахуванням перспектив посилення позицій українських товаровиробників на міжнародному ринку
Ключові слова: кон'юнктура ринку, виноробство, товаровиробники, ринок вина.

Annotation

Valiakhina A.O., "Research and forecasting of the wine market in Ukraine",
thesis for Master degree in specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock-
taking activity"
"Economics, Business Planning and Management"
Odessa National Economic University
Odessa, 2018

Master's qualification work consists of three sections. The object of the research is the Ukrainian wine market, its state and development prospects.

The theoretical aspects of the economic essence of the concept of conjuncture and the generalization of the main stages of its study, the determination of the sequence of analysis of the market conjuncture, and the identification and analysis of the main approaches to forecasting the market conjuncture are considered in the paper.

The economic essence of the notion of conjuncture and the generalization of the main stages of its study are analyzed, the sequence of analysis of the market conjuncture is determined and the main approaches to forecasting the market conjuncture are identified and analyzed.

The forecast of the development of this market is proposed, taking into account the prospects of strengthening the position of Ukrainian producers in the international market.

Key words: market conditions, winemaking, commodity producers, wine market.